

Nők politikai munkája külföldön.

Dániában nálunk is járt kedves társunkat, El i n e H a n s e n t, a dán háztartási iskolák főigazgatóját be-
választották abba a belügyminisztériumi vegyes bizott-
ságba, melynek Julie Azenholt asszony az elnöke. E
bizottság számbaveszi azokat az akadályokat, melyekkel
a háziasszonynak az élelmiszerek beszerzése körül kell meg-
küzdenie és segít azokat legyőzni.

Finnországban még sok küzdelemtől tartanak, míg
az ország szabadsága, függetlensége biztosítva lesz és helyre-
állhat a kultúrmunkának kedvező rend. Az orosz cárizmus
rendőuralma ellenére sikerült a nőknek fentartani szer-
vezeteiket, melyek szigorú ellenőrzés mellett gya-
rapodtak erőben és erősödtek az összetartásban. Az orosz
forradalom kitörése új reményeket keltett, nagy felszabadu-
lást hozott érzésekben, gondolatokban, tettekben. Az elnapolt
országgyűlést összehívták, a kormányt, a »szénátust«, a
finn politikai pártok és az ideiglenes orosz kormány közös
tárgyalásai után, újraszervezték. A régi szenátus, mely tehe-
tetlen emberekből, vagy a finn függetlenség ellenségéből
állott, lemondott és az új szenátus megalakult. Többsége,
valamint elnöke a szocialista pártból került ki, amelyhez
a női képviselők zöme is tartozik. Egészen természetes,
hogy a nőket is beválasztották a különböző bizottságokba.
Lucina Hagman ismét a közoktatásügyi bizottság elnöke
lett, amely tisztséget már a parlamentáris reformot követő
első országgyűlésben is viselte és ezenkívül tagja az el-
nökségnek; Annie Furuhjelm, kinek impozáns alak-
ját a nőváiasztójogi kongresszus alelnöki tisztségéből nálunk
is jól ismerik, a jogi bizottság tagja lett; dr. Tekla Nul-
tin az alkotmányjogi bizottság tagja; dr. Jennyo Fors-
sele és a nagybizottság tagja, mely elé minden kormány-
javaslatot és a legtöbb törvénytervezetet viszik előzetes tár-
gyalásra; Vera Njelt iparfelügyelőnő a munkásügyi bi-
zottság tagja, Yrjö Koskinen bárónő, Evelina Al-
Kulju, Nilja Pärssinen, Minna Silanpää
más-más bizottságokban vesznek részt.

A képviselők javaslatai oly törvénytervezeteket hoz-
nak indítványba, melyek a megbiztosítást, házassági jo-
got, a büntetőjog bizonyos szakaszait, a nőnek egyenjogúsí-
tását az államszolgálatban, házi cselédek, munkásnők, vasúti
nőalkalmazottak helyzetét, gyöngelméjű vagy erkölcsű gyer-
mekek sorsát, a prostitúció és venerikus betegségek elleni
harcot szolgálják. A képviselők figyelme kiterjedt még az
új alkotmányra, a községi törvény reformjára, az élelme-

zés kérdésére, anyasági biztosításra, a bábaügy reformjára, a kereskedelmi alkalmazottak védelmére, stb.

Az élelmezés kérdése nemcsak az országgyűlést foglalkoztatja, hanem a városi és az ország közigazgatásának tagjait is, sőt sok társadalmi testületet is. Nők szervezeti jelöltek tagokat, a különböző bizottságokba és így például a helsingforsi lizsbizottság elnöke Dagmar Neovius, teljesen azonos munkakörrel és jogokkal, mint más bizottságok elnökei.

A skandináv nők, — Svédország, Norvégország, Dánia, Izland és Finnország asszonyai — 1917. júniusára harmadik kongresszusukat hívták össze Helsingforsba.

Franciaország

Az általános választójog bizottsága június 20-án fogadta a Nők Választójogi Ligájának és más választójogi egyesületek küldöttségét Mme Maria Vérone, a közismert ügyvédnő és Mme Marguerite Durand vezetésével. A küldöttség a nők teljes politikai egyenjogúsítását kérte, az országgyűlési szavazati jogot és választhatóságot, nemcsak a községi választójogot amit a bizottság megadni javasolt.

— Lám — monda Mme Vérone — legutóbb látták a munkásnők felvonulását, akik munkaszünetet követeltek. Megadták nekik. Más felvonulások holnap követelhetik a jogot, melyet más országok parlamentjei bölcsen és igazságosan megadtak.

Mr. Andrieux, ki mindig buzgó feminista volt, megígérte, hogy a választójogi követelést támogatni fogja a házban.

Mme Durand, kit a Journal meg interviewolt, azt mondta: »Mi a nők teljes politikai jogait követeljük. Kérdemelték a háború alatt végzett súlyos társadalmi és gazdasági munkájukkal. A történelem azt bizonyítja, hogy minden hosszadalmas háborúban a nők tudták a távollevő férfiakat helyettesíteni. De az így, bátorsággal és értelmességgel kivívott győzelmük hiábavaló volt, mert nem voltak polgári jogaik. A holnap Franciaországában, amelynek még szüksége lesz reánk, a közérdekre fontos, hogy ez megváltozzék.«

Mme Vérone helyeselte e kijelentést és hozzátette: »Az általános választójog bizottsága nem látszik hajlandónak arra, hogy a jelenlegi választójognak megváltoztatását a háborúban tervbe vegye, de mi szeretnők, hogy az országgyűlés foglalkozzék a kérdéssel; nem azért, mert biztosak vagyunk a sikerben, de mert a közérdeklődés feléje fordulna és megértené fontosságát az ország jövője szempontjából.«

Oroszország. Lvov herceg, még mint az ideiglenes orosz kormány miniszterelnöke, úgy nyilatkozott az egész kormány nevében is, hogy az »általános, egyenlő választójog« így értelmezendő és alkalmazandó: »nemi különbség nélkül.« Ezért a nők részt fognak venni az alkotmányozó gyűlés választásaiban is. Dr. Prokovskaia írja: »Az úttörőknek, kik a nők választójogáért harcoltak azon remény nélkül, hogy megérik azt a napot, mikor megkapják a nők a választójogot, nehéz szavakat találni annak az elragadtatásnak kifejezésére, ami őket eltölti. Úgy valószínűleg meg most álmuk, mint egy varázsvessző legyintésére.« A Republikánus Nők Egyesülése megalakult, mint az Orosz Egyenlő Jogok Ligájának egyik ága.

Tambovban nők egyesülése alakult azon céllal, hogy az új választókat megnevelje politikai jogainak gyakorlására.

Kaminitz-Podolskban (közel Ausztria határához) nők polgárőrsége alakult a rend fentartására és a szesz italoknak a határon átcsempészésének megakadályozására.

Vologdában a városi tanácsba két nőt választottak. A tanítónők fizetését 600 rubelre emelték.

Benbeiben az anyaság védelmére alakult egy nőszövetség.

Svédországban Branting a szociáldemokrata párt nevében a képviselőházban meginterpellálta a miniszterelnököt, hogy a kormány hajlandó-e a városi választójogot demokratikus alapon megreformálni (a nőknek városi választójoga) és intézkedni, hogy a nőknek politikai egyenjogúsítása megvalósuljon az általános választójog alapján. Az interpellációt zajos helyesléssel kísérték. Hasonló kérelemmel fordult a liberális pártok küldöttsége is a kormányhoz.

Hatalmas nagygyűlésen tüntettek a nők politikai felszabadulásukért Stockholmban. A nagygyűlésen Sgne Bergmann elnökölt, 176 vidéki és helyi nőegyesület képviseltette magát és üdvözlétüket küldték Ellen Key, Zelma Lagerlöf, finn nők egyesületei, stb. A gyűlésen megjelent négy miniszter és számos országgyűlési képviselő is.

Itáliában az olasz nők választójogi szövetsége önrézzel mutatva komoly magatartásukra a háborús örület közepette, klasszikus érvelésekkel támogatta a nők választójogának követelését és hivatkozva kormányférfiak nyilatkozataira, átiratot intézett az olasz kormányhoz, követelve a nők választójogának megvalósítását»

Svájcban is egymásután csatlakoznak a kantonok a nők választójogi követeléséhez.

Az Északamerikai Egyesült Államokban a parlamenti szünetben csak Wilson beszédei voltak a választójogi események. Egy ízben, mikor Mr. Gomperz vezetésével egy tekintélyes angolországi és kanadai küldöttséget fogadott, mely az Amerikai Munkaföderáció meghívására megbeszélést folytatott a két birodalom együttműködéséről politikában, munkában és pénzügyekben; ebben a küldöttségben résztvettek az amerikai töke leghatalmasabb képviselői is. Wilson többek között úgy nyilatkozott a nők választójogáról, hogy lényeges velejárhoja az általános választójognak. »— ez a világon legjobb biztosítéka a békének és az igazságnak. Nincs más biztosíték«. A nők egy küldöttségének azt mondta, hogy: »Folytonosan arra gondolok, hogy revízió alá vegyem, ne a kongresszus útján rendeztessék-e a kérdés.« Harmadik kedvező nyilatkozata az elnöknek az alsóház nőválasztójogi bizottságára vonatkozott, mely legutóbb alakult; a szenátusnak már régebben volt ilyen bizottsága.

Miss Jeanette Rankin, mint Amerika első és egyetlen nőszenátora, a közfigyelem középpontjában áll. E közfigyelem nem mindig örvendetes módon nyilatkozik. Bemutatkozásokon ugyan nagy ünneplésben részesült úgy a sajtó, mint társai részéről, de az elfojtott irigysége azoknak, kiknek férfigöge nem tűri, hogy nő ilyen magas méltóságot viseljen, felhasználta az első kedvezőnek látszó alkalmat, hogy kitörjön. Ez akkor volt, mikor Miss Ratikin a háború ellen szavazott. Soha nő Amerikában, hol közbecsülésnek örvend, ilyen sértő bánásmódban nem részesült. Negyvenkilenc férfiszenátor úgy szavazott, mint Miss Rankin, de csak az ő szavazatát hurrogták le és csak őt szidalmazták. Azt állították, hogy elájult, hogy elsírta magát, hogy úgy kellett kivinni a teremből. Mindebből csak annyit igaz, hogy felkelt és azt mondta: »Szeretem a hazámat és nem tudok a háborúra szavazni.« Mikor leült, egy pillanatra eltakarta szemét zsebkendőjével, de a következő percben teljesen nyugodtan nézett körül.

Most egyhangú lelkesedéssel fogadták el megint indítványát, melyet oly jól megokolt, hogy pártkülönbség nél-

kül elfogadták. Indítványozott egy módosítást az élelmezési közigazgatási törvényjavaslathoz, melynek értelmében tizenöt-millió dollárt szavaztak meg avval *az* utasítással, hogy »a földművelésügyi miniszter a lehetőségig vegye igénybe nők szolgálatát a munkában«, melyről a. javaslatban intézkedés történt.

M. M. E.